

รายงาน
การศึกษาดูงาน
ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

สภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๓ สมัยที่ ๒

สำนักกรรมการ ๓
กลุ่มงานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๙๓

คำนำ

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ณ จังหวัดบาหลี และจังหวัดยอกยาคาร์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งมรดกโลกคือบุโรพุทโธ และรับฟังแนวทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในสาธารณรัฐอินโดนีเซียของคณะกรรมการพุทธไทยฝ่ายธรรมยุต ซึ่งการเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ คณะกรรมการได้เข้าพบกับหัวหน้าส่วนราชการด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของจังหวัดยอกยาคาร์ตา ทำให้ทราบถึงนโยบายหลักปรัชญาศึลาของรัฐบาลอินโดนีเซียที่มีเป้าหมายสร้างความเป็นเอกภาพและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด หรือมีเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ใด โดยนำหลักศาสนามาสังเคราะห์เป็นหลักปฏิบัติ (กำหนดเป็นนโยบาย) ของประชาชนทุกหมู่เหล่า รวมทั้งการรักษาศิลปะและวัฒนธรรม ความเชื่อของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะจังหวัดบาหลีแม้เป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับโลกและประชาชนนับถือศาสนาฮินดู แต่ยังคงรักษาศิลปะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีได้เป็นอย่างดี และได้ทราบแนวทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทยในสาธารณรัฐอินโดนีเซียซึ่งได้จัดตั้งโรงเรียนธรรมวิद्याขึ้นมา เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และเป็นโรงเรียนสายสามัญที่มีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาและภาษาไทยให้แก่เยาวชนที่เป็นพุทธศาสนิกชนและประชาชนทั่วไปในสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่สนใจ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสนับสนุนการส่งเสริม และการอนุรักษ์งานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทย รวมทั้งการสังเคราะห์หลักธรรมมาเป็นหลักปฏิบัติของประชาชนในชาติ เพื่อสร้างความสมานฉันท์โดยไม่แบ่งแยกภูมิภาค เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และป้องกันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในขณะนี้

ในรายงานฉบับนี้นอกจากจะมีข้อมูลสถานที่ที่คณะกรรมการได้ไปศึกษาดูงานแล้ว ยังมีประวัติความเป็นมาของศาสนาสำคัญ ๆ ที่มีในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย รวมทั้งข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการได้จากการศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลที่เข้าพบ ซึ่งเห็นว่าเป็นประโยชน์จึงได้เสนอไว้ในรายงานนี้ด้วย

นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์

ประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
การเดินทางไปศึกษาดูงาน	
๑. วัดสุประสงค์	๑
๒. จุดมุ่งหมาย	๑
๓. การดำเนินการ	๑
๔. ผลการดำเนินการ	๒
การศึกษาดูงาน	๓
จังหวัดบาหลี	๓
วัดทานาห์ลือท	๔
ระบำบารอง	๔
ภูเขาไฟคินตามานี	๕
วัดน้ำพุศักดิ์สิทธิ์	๗
จังหวัดย็อกยาการ์ตา	๕
พระราชวังย็อกยาการ์ตา	๕
สำนักสงฆ์ปอนด์อกสมาธิภัญเตวิญญ์	๑๐
บุโรพุทโธ	๑๓
สำนักงานด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	
ประจำจังหวัดย็อกยาการ์ตา	๑๘
ความเป็นมาและการนับถือศาสนาในอินโดนีเซีย	๒๐
๕. ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการ	๒๓
๖. รายชื่อคณะกรรมการและคณะเดินทาง	๒๔
เอกสารอ้างอิง	๒๕

การเดินทางไปศึกษาดูงาน
คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร
ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย
ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิด นโยบายและแนวทางการส่งเสริม การสนับสนุนงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมให้แก่ประชาชน
๒. เพื่อรับทราบข้อมูลพื้นฐานในการอนุรักษ์ การส่งเสริมงานศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ
๓. เพื่อแสวงหาข้อมูลที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการส่งเสริมงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ให้แก่ประชาชนทุกระดับ โดยนำเสนอรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อนำองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๒. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ในการเดินทางไปศึกษาดูงานให้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการงาน การสนับสนุน การส่งเสริม การพัฒนางานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
๓. เพื่อรวบรวมข้อมูลการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของคณะพระธรรมทูตไทยฝ่ายธรรมยุตของคณะสงฆ์ไทย ในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

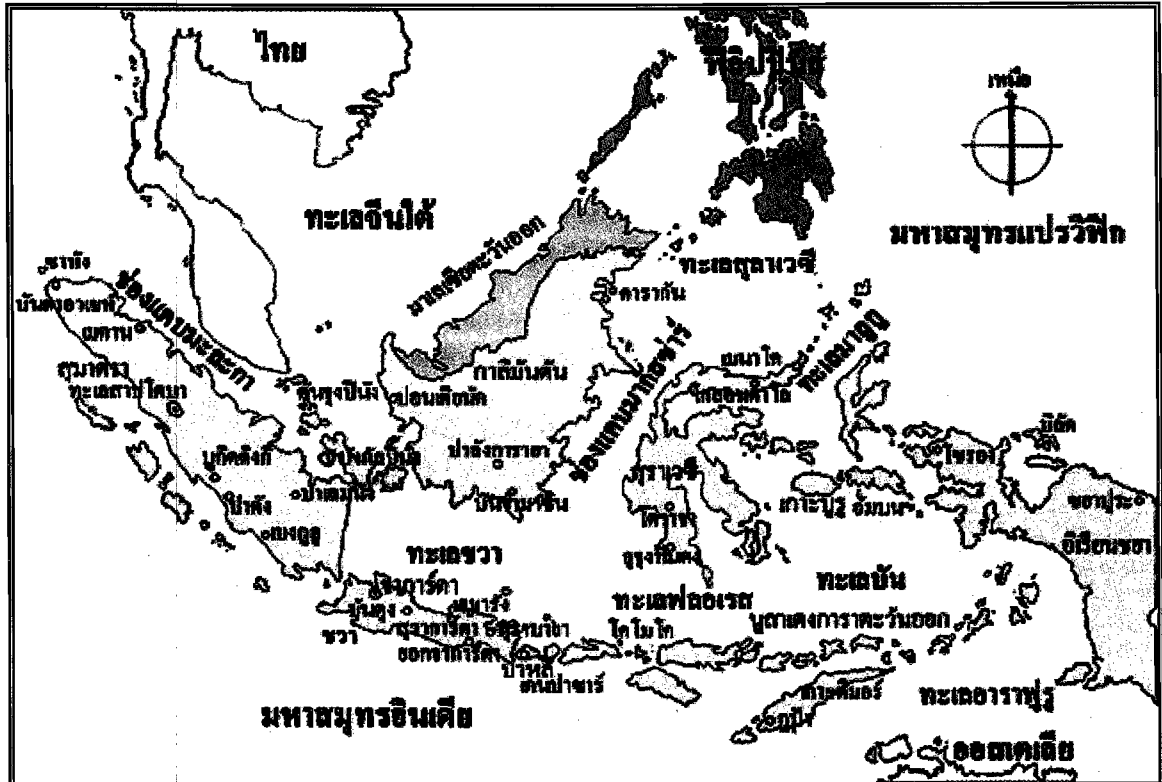
๓. การดำเนินการ

๑. กำหนดโครงการการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ การสนับสนุน การส่งเสริมงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๒. ติดต่อประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศ โดยเชิญมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำสาธารณรัฐอินโดนีเซียและประเทศมาเลเซีย
๓. ติดต่อประสานกับประธานกรรมการบริหารคณะสงฆ์ธรรมยุตในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (พระครูประกาศธรรมนิเทศ)
๔. ติดต่อประสานกับสถานทูตเอกอัครราชทูตอินโดนีเซียประจำประเทศไทย
๕. ดำเนินการรวบรวมเอกสารข้อมูลการเดินทางศึกษาดูงานต่อคณะกรรมการกั่นกรองฯ ก่อนเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขออนุมัติการเดินทาง

๔. ผลการดำเนินการ

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

รูปแบบการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ที่มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประธานาธิบดี คือ ดร. ซูซิโล บัมบัง ยูโดโยโน (Susilo Bambang Yudhoyono) เข้ารับตำแหน่ง สมัยแรกในเดือนตุลาคม ๒๕๔๗ สมัยที่ ๒ เข้ารับตำแหน่งในเดือนตุลาคม ๒๕๕๒

ที่ตั้ง อินโดนีเซียมีพื้นที่ ๕,๑๙๓,๒๕๐ ตารางกิโลเมตร เป็นแผ่นดิน ๒,๐๒๗,๐๘๗ ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ทะเล ๓,๑๖๖,๑๖๓ ตารางกิโลเมตร เป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยกว่า ๑๗,๕๐๘ เกาะ รวมอยู่ในพื้นที่ ๔ ส่วน คือ

- หมู่เกาะซุนดาใหญ่ ประกอบด้วยเกาะชวา สุมาตรา บอร์เนียว และสุลาเวสี
- หมู่เกาะซุนดาน้อย ประกอบด้วยเกาะเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเกาะชวา มีเกาะบาห์ลี ลอมบอก ซุมบาวา ซุมบา ฟอลเรส และติมอร์
- หมู่เกาะมาลุกุ หรือ หมู่เกาะเครื่องเทศ ตั้งอยู่ระหว่างสุลาเวสี กับอิเรียนจายาบนเกาะ นิวกีนิ
- อิเรียนจายา อยู่ทางทิศตะวันตกของปาปัวนิวกีนิ

อินโดนีเซียตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย และเป็นสะพานเชื่อมระหว่างทวีปเอเชียกับออสเตรเลีย ทำให้อินโดนีเซียสามารถควบคุมเส้นทางการติดต่อระหว่างมหาสมุทรทั้งสอง ผ่านช่องแคบที่สำคัญต่างๆ เช่น ช่องแคบมะละกา ช่องแคบซุนดา และช่องแคบลีอมบอก ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งน้ำมันจากตะวันออกกลางมายังประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก

ภูมิอากาศ - อินโดนีเซียมีอากาศร้อนชื้นแบบศูนย์สูตรประกอบด้วย ๒ ฤดู คือ ฤดูแล้ง (พฤษภาคม - ตุลาคม) และฤดูฝน (พฤศจิกายน - เมษายน) ประชากร - ประมาณ ๒๓๓.๘ ล้านคน (๒๕๕๗) ประกอบด้วยชนพื้นเมืองหลากหลายกลุ่มซึ่งพูดภาษาต่างกันว่า ๕๘๓ ภาษา ร้อยละ ๖๑ อาศัยอยู่บนเกาะชวา

จำนวนประชากรในเมืองสำคัญ จากการ์ตา ประชากรประมาณ ๑๐ ล้านคน สุราบายาประมาณ ๒.๕ ล้านคน บันดุงประมาณ ๒.๓ ล้านคน เมดานประมาณ ๒.๑ ล้านคน เกาะบาหลีประมาณ ๓.๐ ล้านคน ศาสนา ชาวอินโดนีเซียร้อยละ ๘๗ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๖ นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนท์ ร้อยละ ๓.๕ นับถือศาสนาคริสต์นิกายแคทอลิก ร้อยละ ๑.๘ นับถือศาสนาฮินดู และร้อยละ ๑.๓ นับถือศาสนาพุทธ

ภาษา ภาษาประจำชาติ ได้แก่ ภาษาอินโดนีเซีย หรือ Bahasa Indonesia การศึกษา ร้อยละ ๘๐ ของประชากรสามารถอ่านออกเขียนได้ อินโดนีเซียมีมหาวิทยาลัยของรัฐ ๔๗ แห่ง และของเอกชนกว่า ๘๕๐ แห่ง

การศึกษาของคณะกรรมการ

จังหวัดบาหลี

คำขวัญ: "Bali Dwipa Jaya" บาลี ดวิปา จายา/บาหลี ทวิป ชัย"เกียรติศักดิ์เกาะบาหลี"

เมืองเอก ชื่อ เดนปาซาร์

พื้นที่ ๕,๖๕๓.๕๐ ตารางกิโลเมตร

ประชากร ๓,๕๒๒,๖๐๐ คน

ความหนาแน่นของประชากร ๖๐๗ คน/ตารางกิโลเมตร

ภาษาที่ใช้ มี ๒ ภาษา คือ บาหลี และ อินโดนีเซีย

วันศุกร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

วัดทานาห์ล็อต (Tanah Lot)

ทานาห์ล็อต ในภาษาบาลีหมายถึงแผ่นดินกลางทะเล (Land in the middle of the sea) ตั้งอยู่ที่เมืองทาบานัน ห่างจากเดนปาซาร์ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร และเป็นที่ตั้งของ Tanah Lot Temple หรือวิหารอุ้งศิวคิลีทซ์ของศาสนาฮินดูสร้างไว้เพื่อบูชาเทพเจ้าแห่งมหาสมุทร โดยเป็นสถาปัตยกรรมโบราณ สร้างขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ มีตำนานว่า นักบวชฮินดูชื่อว่า ดัง ฮยัง นิราร์ธา (Nirartha) ซึ่งเป็นนักบวชต่างถิ่นได้เดินทางธุดงค์มาพบแสงที่ฉายออกมาจากน้ำพุริมทะเล จึงปักหลักนั่งสมาธิและเผยแผ่ศาสนาฮินดู (Dama Yarta) แก่ชาวบ้าน ทำให้พระในท้องถิ่นไม่พอใจและพยายามขับไล่ นักบวชนิราร์ธาจึงตั้งจิตภาวนาจนแผ่นดินบริเวณที่ท่านนั่งลอยสูงขึ้นและยื่นออกไปในทะเล กลายเป็นเกาะที่ตั้งของวัดทานาห์ล็อตในทุกวันนี้ และนักบวชนิราร์ธาได้เสกชายผ้าเป็นงูพิษไว้ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองวัด โดยตำนานดังกล่าวยังคงเป็นที่เล่าขานจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าความเชื่อตำนานตามหลักศาสนาฮินดูจะผสมกับความเชื่อเรื่องผี ซึ่งบางส่วนจะคล้ายกับพุทธศาสนา เช่น เรื่องของกรรมกรเวียนว้ายในวิภูสงสาร และการปฏิบัติสมาธิ เป็นต้น

วัดทานาห์ล็อตเป็นหนึ่งในวัดตามแนวชายฝั่งที่สวยงามจุดหนึ่ง โดยเฉพาะจุดชมพระอาทิตย์ตกกลางมหาสมุทรอินเดีย มีน้ำพุที่ใสสะอาดไหลอยู่ใต้ฐานของวัด บริเวณชายหาดโดยรอบจะเป็นหาดทรายสีดำที่ละเอียดอ่อนเป็นทรายที่เกิดจากลาวามีหน้าผาสูงชันรูปร่างเว้าแหว่งสวยงามแปลกตา

วันเสาร์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

ระบำบารอง (Baraong Dance)

เป็นหนึ่งในการแสดงศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวบาหลี มีที่มาเกี่ยวกับความเชื่อในเทพเจ้าของชาวบาหลี เรื่องที่แสดงจะเกี่ยวกับมหาภารตะ โดยมี บารอง หรือสิงโตเทพเจ้าเป็นตัวแทนของวิญญาณที่ดั่งงาม ทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์หมู่บ้าน ส่วนรังดาเป็นตัวแทนอวตารของพระอุมา สัญลักษณ์ของวิญญาณชั่วร้าย ในบทละคร รังดา จะทำร้าย บารอง แต่ก็จะมีกลุ่มนักระบำกริช(นุ่งผ้าขาวม้า) คอยให้การช่วยเหลือเมื่อบารองเพลี่ยงพล้ำ ซึ่งหมายถึงการทำนุบำรุงหมู่บ้าน และด้วยเวทมนต์ของฝ่ายธรรมจะสังกริชของนักระบำกริชที่จะจ้วงแทงรังดากลับกลายเป็นจ้วงแทงตนเอง ซึ่งจะ

มีการดูตำ เทพแห่งนกมาช่วย ทำให้กรีซแทงเท่าไรก็ไม่เข้า ซึ่งเป็นอีกหนึ่งที่มาของความเชื่อว่าการห่มคลุมผ้าขาวม้าช่วยเพิ่มพลังอำนาจ

ภูเขาไฟคินตามานี

ภูเขาไฟคินตามานี เป็นภูเขาไฟที่ใหญ่เป็นอันดับที่ ๒ บนเกาะบาหลี ในอดีตที่ผ่านมา ภูเขาไฟคินตามานีเคยเกิดการระเบิด ได้พ่นลาวาทำความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนชาวบาหลีไปไม่น้อย ภูเขาไฟคินตามานีแห่งนี้ ตามภาษาราชการเรียกว่า Mount Batur มีความสูง ๑,๑๗๑ เมตร อยู่ติดกับทะเลสาบ มีชื่อว่า Batur เหมือนกันกับชื่อภูเขาไฟ มีพื้นที่ประมาณ ๑๖.๐๗ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นทะเลสาบ ที่ใหญ่ที่สุดบนเกาะแห่งนี้ คินตามานีเพี้ยนมาจาก ชื่อของหญิงชาวจีนที่ชื่อ คังฉีหมิง ที่แต่งงานกับเจ้าชายบาหลี เพื่อเป็นการระลึกถึงเธอ ชื่อเธอจึงถูกตั้งเป็นชื่อภูเขา ปัจจุบันนี้ยังสามารถมองเห็นถ้ำสีดำที่เหลืออยู่ ซึ่งแสดงถึงร่องรอยการระเบิด ในอดีตทะเลสาบ Batur เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญต่อการเกษตรและแหล่งเลี้ยงปลานิลน้ำจืด

ภูเขาไฟ เป็นธรณีสัณฐาน (โดยทั่วไป คือ ภูเขา) ที่หินหนืด (หินภายในโลกที่ถูกหลอมเหลวด้วยความดันและอุณหภูมิสูง) ปะทุผ่านชั้นมายังพื้นผิวของดาวเคราะห์ แม้ว่าเราจะ

สามารถพบภูเขาไฟได้หลายแห่งบนดาวเคราะห์หินและดาวบริวารในระบบสุริยะ แต่บนโลก ภูเขาไฟมักเกิดขึ้นใกล้กับแนวรอยต่อระหว่างแผ่นเปลือกโลก อย่างไรก็ตาม ยังมีภูเขาไฟที่เป็นข้อยกเว้น เรียกว่า **ภูเขาไฟจุดร้อน**

การจำแนกภูเขาไฟตามรูปร่าง

ปกติจะมีการจำแนกภูเขาไฟตามรูปร่าง ตามส่วนประกอบที่ทำให้เกิด และชนิดของการประทุ โดยสรุปแล้วเราจะจำแนกภูเขาไฟได้ ๓ ลักษณะคือ

กรวยภูเขาไฟสลับชั้น (Composit Cone Volcano) เป็นภูเขาไฟซึ่งเกิดจากการสลับหมุนเวียนของชั้นลาวา และเศษหิน ภูเขาไฟชนิดนี้อาจจะดันลาวาไหลออกมาเป็นเวลานาน และจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประทุอย่างกะทันหัน ภูเขาไฟชนิดนี้ที่มีชื่อ เช่น ภูเขาไฟฟูจิ (ญี่ปุ่น), ภูเขาไฟมายอน (ฟิลิปปินส์) และ ภูเขาไฟเซนต์เฮเลน (สหรัฐฯ)

ภูเขาไฟรูปโล่ (Shield Volcano) เป็นภูเขาไฟที่มีขนาดใหญ่ โดยพื้นฐานแล้วภูเขาไฟชนิดนี้เกิดจาก ลาวาชนิดบาสอลท์ที่ไหลด้วยความหนืดต่ำ ลาวาที่ไหลมาจากปล่องกลาง และไม่กองสูงชัน เหมือนภูเขาไฟชนิดกรวยสลับชั้น ภูเขาไฟชนิดนี้มักจะเป็นภูเขาไฟที่ใหญ่ เช่น ภูเขาไฟ Muana Loa (ฮาวาย)

กรวยกรวดภูเขาไฟ (Cinder Cone) ภูเขาไฟชนิดนี้จะสูงชันมาก และเกิดจากลาวาที่พุ่งออกมาทับถมกัน ลาวาจะมีความหนืดสูง การไหลไม่ต่อเนื่อง และมีลักษณะเป็นลาวาลูกกลมๆ ที่พุ่งออกมาจากปล่องเดี่ยว และทับถมกันบริเวณรอบปล่อง ทำให้ภูเขาไฟชนิดนี้ไม่ค่อยก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตมากมาย

ประโยชน์ของการเกิดภูเขาไฟ

1. แผ่นดินขยายกว้างขึ้นหรือสูงขึ้น
2. เกิดเกาะใหม่ภายหลังการเกิดภูเขาไฟปะทุได้ทะเล
3. ดินที่เกิดจากภูเขาไฟระเบิดจะอุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุต่างๆ
4. เป็นแหล่งเกิดน้ำพุร้อน

โทษของการเกิดภูเขาไฟ

1. เมื่อภูเขาไฟระเบิดจะมีเขม่าควันและก๊าซบางชนิดซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตได้
2. การปะทุของภูเขาไฟอาจทำให้เกิดแผ่นดินไหวขึ้นได้
3. ชีวิตและทรัพย์สินที่อยู่ใกล้เคียงเป็นอันตราย
4. สภาพภูมิอากาศเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด

วัดน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ (Pura Tirta Empul) และน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ (Tampak Siring)

บ่อน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ใสสะอาดที่ผุดขึ้นจากใต้ดิน เป็นที่เคารพสักการะของชาวบาหลี่ซึ่งเชื่อว่า พระอินทร์เป็นผู้ดลบันดาลให้เกิดบ่อน้ำพุ ถ้าได้อาบน้ำ จะเป็นสิริมงคลและขับไล่สิ่งเลวร้ายทั้งยังรักษาโรคต่าง ๆ ทุกปี ผู้คนนิยมเดินทางมาเพื่อชำระร่างกายให้บริสุทธิ์ ก่อนการอาบน้ำจะมีการทำพิธีบูชาเทพเจ้าแห่งน้ำพุที่แท่นบูชาก่อนจะมาอาบน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ ที่อาบน้ำโบราณสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยมัธยมคริสต์ศตวรรษที่ ๑๐

อิทธิพลของศาสนาฮินดูในจังหวัดบาหลี่

ในช่วงศตวรรษที่ ๙ สังคมของชาวบาหลี่เริ่มเฟื่องฟูขึ้น ราว ค.ศ. ๙๐๐ ชาวบาหลี่เริ่มพัฒนาระบบชลประทาน การปลูกข้าว รวมทั้งวัฒนธรรมและศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง หลักฐานเกี่ยวกับราชวงศ์บาหลี่เริ่มปรากฏในเวลานั้นเช่นกัน โดยมีภาพแกะสลักหินแสดงพิธีอภิเษกสมรสของกษัตริย์บาหลี่พระนามว่าพระเจ้าอูดาเยนา (Udayana) กับเจ้าหญิงชวาตะวันออกพระนามว่าเจ้าหญิงมหินทรัตตะ (Mahendratta) ที่วัดปุรา โครห์ เตกิปัน (Pura Korah Tegipan) ที่อยู่บริเวณภูเขาคุนง บาดูร์ (Gunung Batur) ทั้งสองพระองค์มีโอรสพระนามว่าเจ้าชายไอรังกา (Airlangga) ประสูติเมื่อ ค.ศ. ๙๙๑ ในเวลาเดียวกัน ชวาเริ่มแผ่อิทธิพลเข้ามายังบาหลี่ เมื่อพระองค์อายุได้ ๑๖ พรรษา ทรงหนีไปยังชวาตะวันตกและทรงได้รับการสนับสนุนจากชาวชวาในเวลาต่อมา เมื่อพระองค์ขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์ชวา จึงทรงรวมบาหลี่และชวาให้เป็นปึกแผ่นจนกระทั่งสิ้นพระชนม์เมื่อค.ศ. ๑๐๔๙ ภาษาชวาที่เรียกว่าภาษากาวี (Kawi) ได้นำมาใช้ในหมู่ราชวงศ์บาหลี่ หลักฐานความสัมพันธ์ระหว่างบาหลี่กับเกาะชวาในช่วงศตวรรษที่ ๑๑ อยู่ที่หินสลักที่ภูเขาคุนง คาวี ใกล้กับเมืองตัมปักสิริง (Tampak Siring) หลังจากนั้นบาหลี่อยู่ในสถานภาพกึ่งเอกราช จนกระทั่ง ค.ศ. ๑๒๙๔ พระเจ้าเกอรตานาการาหรือเกียรตินคร (Kertanagara) กษัตริย์ชวาแห่งอาณาจักรสิงหะสำหรับ (Singasari) ได้รุกรานบาหลี่ แต่หลังจากนั้น ๘ ปี อาณาจักรสิงหะสำหรับล่มสลาย โอรสของพระเจ้าเกอรตานาการาพระนามว่าเจ้าชายวิจาเยหรือวิชัย (Vijaya) ได้ตั้งอาณาจักรมัชปาหิต (Majapahit) ซึ่งนับถือศาสนาฮินดูขึ้น ช่วงเวลานี้เอง บาหลี่ถือโอกาสแยกตัวเป็นเอกราช ปกครองโดยราชวงศ์ปาเจ็ง (Pajeng) มีศูนย์กลางใกล้กับเมืองอุบุด (Ubud) แต่กะจะห์ มาตา (Gajah Mada) เสนาบดีแห่งอาณาจักรมัชปาหิตเข้ารุกราน

บาทลีในรัชสมัยของพระเจ้าดาเล็ม เบอะเตาลู (Dalem Bedaulu) แห่งราชวงศ์ปาเล็งในปีค.ศ.๑๓๔๓ และได้รวมบาทลีเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรมัชปาหิต หลังจากนั้นบาทลีได้ย้ายศูนย์กลางไปอยู่ที่เกลเกล (Gelgel) ใกล้กับเมืองเสมาระปุระ (Semarapura) ในช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๔ โดยมีกษัตริย์ปกครองซึ่งชาวบาทลีเรียกว่าเทวะ อางุง (Dewa Agung) พระนามว่าพระเจ้าบาตูร์ เร็งก้อง (Batur Renggong) ครองราชย์ในปีค.ศ.๑๕๕๐ ก่อนหน้านั้นไม่นานอาณาจักรมัชปาหิตได้ล่มสลายลงในปีค.ศ. ๑๕๑๕ ลงจากการขยายอิทธิพลของชาวมุสลิม บรรดานักปราชญ์ซึ่งหนึ่งในนั้นคือนักบวชฮินดูชื่อนิราร์ธา (Nirartha) ได้อพยพข้ามมายังบาทลี โดยนำศิลาปวัตถุ ช่างศิลป์ นางรำ นักดนตรี และนักแสดงประจำราชสำนักมัชปาหิตเข้ามาด้วย และได้สร้างวัดปุรา ลูฮูร์ อูลู วาตู (Pura Luhur Ulu Watu) และวัดปุรา ดานะห์ ล็อต (Pura Tanah Lot) ขึ้น การอพยพครั้งใหญ่ของชาวฮินดูจากชวาได้สิ้นสุดลงราวศตวรรษที่ ๑๖ การอพยพครั้งนี้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่อสังคมบาทลี สังคมฮินดูในบาทลีเริ่มซับซ้อนขึ้น มีการนำระบบวรรณะเข้ามาใช้ ชาวบาทลีที่อยู่ดั้งเดิมจึงอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณภูเขาทางตอนใน ซึ่งปัจจุบันนี้ผู้สืบเชื้อสายของคนเหล่านี้เรียกว่าบาทลี อะกา (Bali Aga) หรือบาทลี มูลา (Bali Mula) ยังคงอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านเต็งงะนัน (Tenganan) ใกล้กับวัดปุรา ดาซา (Pura Dasa) และหมู่บ้านตรุนยัน (Trunyan) บริเวณทะเลสาบบาตูร์

จังหวัดย็อกยAKARTA

ย็อกยAKARTA หรือเรียกสั้นๆ ว่า ย็อกยา เป็นศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรมชาว ตั้งอยู่บริเวณเชิงภูเขาไฟ Merapi แต่ก่อนย็อกยAKARTA เคยอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิหามราของชาวชวาในศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ มีคนอาศัยอยู่ประมาณ ๑๑ ล้านคน แต่ในชนบทความหนาแน่นของประชากรมีมากกว่า ๑,๐๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร พื้นที่การเกษตรบางแห่งต้องผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงคนถึง ๒,๐๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร แต่ที่นี้ก็พร้อมด้วยเสน่ห์ทางวัฒนธรรมหลายประการ เช่น วัดพุทธและฮินดูที่งดงาม ซึ่งสามารถพบเห็นได้ในบริเวณที่แยกห่างจากวังของอิสลาม ในยุคศตวรรษที่ ๑๘ เมืองย็อกยAKARTA ตั้งอยู่ตรงดินแดนเก่าแก่ที่ชื่อว่า มะตะรัม ซึ่งเป็นอาณาจักรชวาที่ยิ่งใหญ่แห่งแรกนับแต่ศตวรรษที่ ๘ ถึงต้นศตวรรษที่ ๑๐ ที่ราบอุดมสมบูรณ์นี้ถูกปกครองโดยกษัตริย์แห่งราชวงศ์แบบฮินเดียมุสลิมผู้สร้างบุโรพุทโธ ปรัมบานัน และอนุสรณ์สถานหินที่งดงาม แต่ในช่วงทศวรรษที่ ๘๐๐ เจ้านครเหล่านี้ย้ายเมืองหลวงของตนไปที่ชวาตะวันออกอย่างกะทันหัน

วันอาทิตย์ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๒

พระราชวังย็อกยAKARTA (Kraton Yogyakarta)

มีอายุกว่า ๒๐๐ ปี สร้างในสมัยของฮาเม็งกูบูวอนในปี ค.ศ. ๑๗๗๕ และสร้างแล้วเสร็จต้องใช้เวลาเกือบ ๔๐ ปี ตั้งอยู่ใจกลางเมืองตามความเชื่อทางดาราศาสตร์โบราณว่า ผู้ปกครองคือ สะดือหรือหมุดกลางของจักรวาล ทำหน้าที่ยึดเหนี่ยวโลกและสื่อสารกับเทพเจ้า ด้วยเหตุนี้พระราชวังเกอราดอนจึงเป็นทั้งเมืองหลวงของจักรวาลและศูนย์กลางของจักรวาล และเป็นพระราชวังในสุดด่านก่อนที่กษัตริย์องค์สุดท้ายจะลี้ภัยและเปลี่ยนการปกครองโดยยังคงมีการรักษาสถาปัตยกรรม เครื่องบรรณาการ และห้องเก็บโบราณวัตถุและสิ่งล้ำค่าซึ่งแสดงถึงอารยธรรมชาวพระราชวังเกอราดอนไม่เพียงแต่เป็นที่พำนักของสุลต่านและครอบครัว ยังมีพระราชวังน้ำ (Water

Palace) เป็นสถานที่พักผ่อน มีสระว่ายน้ำขนาดใหญ่ เพื่อให้พนักงานฝ่ายในใช้และมีสระสงของมเหสีและธิดาของสุลต่านแยกออกไปต่างหาก และยังมีที่เก็บเครื่องราชกกุธภัณฑ์ของราชวงศ์ (ปูชากา) หอทำสมาธิส่วนตัวและจัดรัฐพิธี ท้องพระโรงอันโอ่อ่า ผลิตผลที่ประทับใจสำหรับการชมการแสดงสุเหว่า สวนหลวงขนาดใหญ่ ดอกไม้ ค่ายทหาร คลังแสงและลานสวนสนามกว้างใหญ่สองแห่งปลูกต้นไม้ไทรศักดิ์สิทธิ์ บริเวณโดยรอบ ๆ จะเป็นสวนขนาดใหญ่ที่ยังคงความสวยงาม ประตูเข้าออกประดับรูปหัวปีศาจสองแห่ง

ในช่วงต้นของศตวรรษที่ ๒๐ มีการปรับการตกแต่งภายในเป็นแบบยุโรป โดยใช้หินอ่อนจากอิตาลี เสาเหล็กหล่อ โคมไฟระย้าคริสตัล และเครื่องประดับสไตล์รีอ็อกโคโคในโครงสร้างแบบชวา ผลิตผลทองคำ หรือบั้งซ์ล เกินจนา (ท้องพระโรงกลาง) เป็นโดปอ เป็นผลิตผลเปิดโล่งประกอบด้วยหลังคาลาดเอียงมีเสาไม้กลมสี่เสาค้ำยันตรงกลาง ทั้งนี้ มีการนำศิลปกรรมของศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ และศาสนาฮินดูมาทำเป็นลวดลายของเสาในพระราชวัง เพื่อแสดงให้เห็นถึงการยกย่องให้สิทธิการอยู่ร่วมกันของพหุสังคมอย่างกลมกลืนและสมานฉันท์สามัคคี

สำนักสงฆ์ปอนด็อกสมาธิภัญเตวิญญ์

ตั้งอยู่ที่จังหวัดยอกยาการ์ตา เป็นสำนักสงฆ์ของประเทศไทยที่อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการบริหารคณะสงฆ์ธรรมยุตในอินโดนีเซีย มีพระเชิดศักดิ์ ปัญญาธโร รักษาการเป็นเจ้าอาวาส ปัจจุบันมีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่ ๒ รูป เป็นพระสงฆ์ชาวไทย ๑ รูป พระสงฆ์ชาวอินโดนีเซีย ๑ รูป

คณะกรรมการบริหารคณะสงฆ์ธรรมยุตในอินโดนีเซีย มีพระครูประกาศธรรมนิเทศ เป็นประธาน พระธรรมทูตไทยเข้ามาปฏิบัติศาสนกิจในประเทศอินโดนีเซีย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ (ค.ศ. ๑๙๖๙) โดยสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (ในขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่ พระสาสนโสภณ) ได้ส่งพระธรรมทูตรุ่นแรกจำนวน ๔ รูป เพื่อเดินทางเข้ามาฟื้นฟูและเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการนำของ พระราชวรจารย์ (วิญญ์ วิชาน) ได้มีกุลบุตรชาวอินโดนีเซียเข้ามาปฏิบัติธรรมและบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุสามเณรเป็นจำนวนมาก ได้เป็นกำลังในการเผยแผ่

พระพุทธศาสนา จนกระทั่งปัจจุบันมีศาสนสถานทั้งที่เป็นวัดและสำนักสงฆ์ ตลอดทั้งชมรมชาวพุทธ-
เกิดขึ้นมากมายหลายร้อยแห่งตลอดระยะเวลา ๓๐ กว่าปี

สถานภาพพระธรรมทูตไทยในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ปัจจุบันงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตไทย ในประเทศอินโดนีเซียมีพระ
ครูประกาศธรรมนิเทศ (วงศ์สิน ลาภิกโก) เจ้าอาวาสวัดวิปัสสนาคราหะ อำเภอบันดุง จังหวัดชวา
ตะวันตก ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการบริหารคณะสงฆ์ธรรมยุตในประเทศอินโดนีเซีย มีพระธรรม
ทูตไทยที่ทำหน้าที่ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเป็นทางการ (พ.ศ. ๒๕๕๒) จำนวน ๑๔ รูป พระช่วยงานพระ
ธรรมทูตจำนวน ๙ รูป และพระภิกษุสามเณรชาวอินโดนีเซียจำนวน ๑๓ รูป รวม ๓๖ รูป ได้ทำหน้าที่
ปฏิบัติศาสนกิจเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดูแลวัดตลอดทั้งการพัฒนาศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ สืบทอด
เจตนารมณ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและบูรพาจารย์

งานของพระธรรมทูต

๑. งานพัฒนาจิต พัฒนาคณะ พระธรรมทูตให้ความสำคัญกับงานพัฒนาจิตและพัฒนาคณะ
เป็นพื้นฐานทางศีลธรรมและจริยธรรมแก่คน ดังนั้น ในแต่ละวัดจะมีกิจกรรมบรรพชาสามเณรและปฏิบัติ
ธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตลอดทั้งการบรรยายธรรมให้นักเรียน นักศึกษา ตามโรงเรียนและ
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น วัดวิปัสสนาคราหะ จัดบรรพชาสามเณร ๒ ครั้งต่อปี คือช่วงเดือนพฤษภาคม -
มิถุนายน สำหรับประชาชนทั่วไป และช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม สำหรับนักเรียนหยุดภาคเรียน และ
การปฏิบัติธรรมบวชชีพราหมณ์สงฆ์อายุปีเก่าต้อนรับปีใหม่ นอกจากนี้ ยังมีคณะนักเรียน นักศึกษา จาก
โรงเรียนและมหาวิทยาลัยเข้ามาศึกษาปฏิบัติธรรมในโอกาสต่าง ๆ

๒. งานด้านศาสนพิธี วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีการจัดปฏิบัติธรรม การเวียน
เทียน การจัดพิธีทอดผ้ากฐิน

๓. งานด้านการศึกษา โดยคณะพระธรรมทูตเห็นว่า งานเผยแผ่ศาสนาต้องเริ่มจากการศึกษา ดังนั้น พระครูประกาศธรรมนิเทศ ได้เห็นความสำคัญส่วนนี้ และเป็นจุดกำเนิด โรงเรียนธรรมวิทยา เพื่อใช้เป็นโรงเรียนสามัญและสอนศีลธรรม จริยธรรมแก่เยาวชน ให้เกิดความมั่นคงแก่พระพุทธศาสนาและประเทศชาติ

การก่อตั้งโรงเรียนธรรมวิทยามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่ตั้งสำนักถาวรของพระธรรมทูตไทยในประเทศอินโดนีเซีย เป็นศูนย์ประสานความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณีระหว่างไทย - อินโดนีเซีย เป็นศูนย์พัฒนาและแลกเปลี่ยนงานอาชีพ เป็นศูนย์พัฒนาการศึกษาด้านศีลธรรม จริยธรรม และเป็นศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างยั่งยืนแก่เยาวชนและชาวพุทธในอินโดนีเซีย โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนชาวพุทธในเขตรอบโรงเรียน พุทธศาสนิกในเขตอำเภอตั้งเกอรัง และกรุงจาการ์ต้า เยาวชนและประชาชนต่างศาสนาที่สนใจ และการจัดหาทุนการศึกษาแก่เยาวชนและพุทธศาสนิกชนในต่างจังหวัด โรงเรียนธรรมวิทยา ตั้งอยู่ถนน รวากูจิง เลขที่ ๕๐ อำเภอตั้งเกอรัง จังหวัดบันเดิน ประเทศอินโดนีเซีย เปิดสอนสายสามัญตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย บริหารงานโดยสมาคมชาวพุทธในประเทศอินโดนีเซีย

๔. งานด้านศาสนสถาน พระครูประกาศธรรมนิเทศ เข้ามาปฏิบัติศาสนกิจเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศอินโดนีเซีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นเจ้าอาวาสวัดวิปัสสนาคราะห์ ตำบลเล็มบั้ง อำเภอบันดุง จังหวัดชวาตะวันตก ได้พัฒนาวัดในด้านต่าง ๆ จนเจริญก้าวหน้ามั่นคง และได้สร้างวัดขึ้นใหม่พร้อมทั้งให้การสนับสนุนทุนในการบูรณปฏิสังขรณ์วัดต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีวัดที่อยู่ในความดูแลจำนวน ๒๔ วัด มีพระสงฆ์ทั้งที่เป็นพระสงฆ์ไทยและพระสงฆ์ชาวอินโดนีเซีย จำนวน ๓๐ รูป

๕. งานด้านสังคมสงเคราะห์ พระธรรมทูตไทยที่มาปฏิบัติศาสนกิจเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศอินโดนีเซียแม้แวดล้อมด้วยชุมชนชาวมุสลิมซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ แต่ก็ไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน แต่ได้อาศัยเกื้อกูลซึ่งกันและกันในทุก ๆ ปีจะมีการมอบข่าวสารให้ชาวบ้านที่ขาดแคลนจำนวน ๓๐๐ ชุด ตลอดทั้งมอบวัสดุก่อสร้าง โต๊ะ เก้าอี้ ให้กับโรงเรียนที่ขอมา และช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุแผ่นดินไหวเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา

ประเด็นการรับฟังแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอินโดนีเซีย

๑. คณะพระธรรมทูตไทยได้รับเชิญให้ไปร่วมประชุมผู้นำศาสนาทุกศาสนาร่วมกับประธานาธิบดีอินโดนีเซีย นายซึซิลो บัมบัง ยูโดโยโน (Susilo Bambang Yodhoyono) และให้มีการเผยแผ่ศาสนาผ่านสถานีโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงของรัฐบาลด้วย

๒. รัฐบาลอินโดนีเซีย ภายใต้การนำของนายซึซิลอ บัมบัง ยูโดโยโน (Susilo Bambang Yodhoyono) ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ศาสนาทุกศาสนา และมีนโยบายที่จะไม่ให้ศาสนาอิสลามซึ่งเป็นศาสนาที่คนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือ มามีอิทธิพลต่อการเมืองและการปกครองประเทศ

๓. คณะกรรมการบริหารคณะสงฆ์ไทยได้มีนโยบายการเผยแผ่พระศาสนา นอกจากการบรรยายธรรม การจัดอบรมวิปัสสนาแล้ว ยังได้จัดตั้งโรงเรียนธรรมวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนสายสามัญ เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย บริหารโดยสมาคมชาวพุทธในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๔. เพื่อให้พระพุทธศาสนาในสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีความเจริญรุ่งเรืองและมีความมั่นคงถาวร คณะพระธรรมทูตไทยจึงต้องการให้คณะกรรมการได้ช่วยประสานหน่วยงานที่ดูแลด้านพระพุทธศาสนาและมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง ได้ช่วยจัดหาทุนการศึกษาให้แก่พระสงฆ์ที่เป็นชาวอินโดนีเซียให้มาเรียนพระศาสนาและภาษาไทยในประเทศไทย เพื่อจะได้กลับไปสืบต่อและสานต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศอินโดนีเซียได้อย่างยั่งยืนและถาวรสืบไป

๕. ปัญหาของคณะสงฆ์ไทยในการอยู่ในสาธารณรัฐอินโดนีเซียคือ การขอวีซ่า (VISA) รัฐบาลอินโดนีเซียจะอนุญาตให้อยู่ได้ประมาณหนึ่งปี และขอต่อได้อีกครั้งละไม่เกินหนึ่งปี ซึ่งเป็นเวลาที่ไม่นานทำให้ไม่สะดวกในการที่จะทำงานเผยแผ่ศาสนา จึงอยากให้รัฐบาลไทยและรัฐบาลอินโดนีเซียได้ให้ความสะดวกในการขอวีซ่าและการต่อวีซ่าให้มีระยะเวลาที่ยาวขึ้นหรือได้ตลอดเวลาที่ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

บุโรพุทโธ

มรดกโลกและพุทธสถานที่สร้างด้วยหินภูเขาไฟที่ใหญ่ที่สุดในโลก

บุโรพุทโธถูกสร้างขึ้นโดยกษัตริย์แห่งราชวงศ์ไสลเลนทร เป็นสถาปัตยกรรมมหายาน สันนิษฐานว่าสร้างในราวคริสต์ศตวรรษที่ ๗ - ๙ หรือ พุทธศักราช ๑๓๙๓ ตั้งอยู่ทางภาคกลางของเกาะชวาบนที่ราบเกตุ ทางฝั่งขวาใกล้กับแม่น้ำโปรโก ห่างจากย็อกยาการ์ตา ทางตะวันตกเฉียงเหนือ ๔๐ กิโลเมตร สร้างด้วยหินภูเขาไฟประมาณ ๒ ล้านตารางฟุตบนฐานสี่เหลี่ยม กว้างด้านละ ๑๒๑ เมตร สูง ๔๐๓ ฟุต เป็นรูปทรงแบบปิรามิด มีลานเป็นชั้นลดหลั่นกันแปดชั้น และในแปดชั้นนั้นห้าชั้นล่างเป็นลานสี่เหลี่ยมสามชั้น ชั้นบนเป็นลานวงกลม และบนลานกลมชั้นสูงสุดมีพระสถูปตั้งสูงขึ้นไปอีก ๓๑.๕ เมตร เป็นมหาสถูปที่ระเบียงซ้อนกันเป็นชั้นๆลดหลั่นกันไป

ลักษณะและสถาปัตยกรรมบุโรพุทโธ

เชื่อกันว่าแผนผังของบุโรพุทโธ หมายถึง “จักรวาล” และอำนาจของ “พระอาทิตย์เจ้า” ได้แก่พระพุทธรูปเจ้าผู้ทรงสร้างโลกในพุทธศาสนาลัทธิมหายาน ซึ่งแสดงโดยสถูปที่บนยอดสุด ได้แก่แผ่นไปทั่วทั้งจักรวาล ซึ่งจักรวาลนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือชั้นบนสุดได้แก่ “อรูปธาตุ” ชั้นรองลงมาคือ “รูปธาตุ” และชั้นต่ำสุดคือ “กามธาตุ” พระอาทิตย์เจ้าในพุทธศาสนาลัทธิมหายานเองก็ทรงมี ๓ รูป (ตรีกาย) เพื่อให้ตรงกับธาตุ ทั้งสามนี้ “ธรรมกาย” ตรงกับ “อรูปธาตุ” ส่วน “สัมโภคกาย” (ประกอบด้วยพระพุทธรูปเจ้าและพระโพธิสัตว์หลายองค์) ตรงกับ “รูปธาตุ” และ “นิรมานกาย” (ประกอบด้วยพระมุนษยพุทธรูปเจ้า) สำหรับ “กามธาตุธรรมกาย” ที่ตรงกับ “อรูปธาตุ” นั้นไม่มีภาพสลักตกแต่งแต่ก็มี “เจดีย์ทึบ” ล้อมรอบไว้โดยเจดีย์ทึบเจาะเป็นรูโปร่งสามแถวและมี “พระพุทธรูปนั่งปางปฐมเทศนา” อยู่ภายใน (ยังถกเถียงกันคือ บางท่านก็ว่าเป็น “พระธยานิพุทธรูปไวโรจนะ” แต่บางท่านก็ว่าเป็น “พระโพธิสัตว์วัชรสัตว์” ประจำองค์พระอาทิตย์เจ้า) ส่วนฐานที่ถัดลงมาอีกสี่ชั้นได้แก่ “รูปธาตุ” ที่พระอาทิตย์เจ้าได้ส่งพระองค์ออกมาเป็น “พระธยานิพุทธรูปเจ้าห้าพระองค์” คือ “พระอักษะปางมารวิชัยทางทิศตะวันออก, พระรัตนสัมภวะปางประทานพรทางทิศใต้, พระอมิตาภะปางสมาธิทางทิศตะวันตก” และ “พระอโหมฆาสิทธะปางประทานอภัยทางทิศเหนือ” ส่วนองค์ที่ห้านี้ดูเหมือนหนึ่งฐานยอดสุดยังเป็นปัญหาเพราะทรงแสดง “ปางแสดงธรรม” (วิตรรกะ) ที่บางท่านเชื่อว่าเป็น “พระธยานิพุทธรูปเจ้า” องค์สูงสุดคือ “พระไวโรจนะ” แต่พระไวโรจนะโดยปกติทรงแสดงปาง “ประทานปฐมเทศนา” ก็เลยมีบางท่านเชื่อว่าพระพุทธรูปที่ทรงแสดง “ปางวิตรรกะ” บนฐานชั้นยอดสุดหมายถึง “พระสมันตภัทรโพธิสัตว์” เพราะ “พระพุทธศาสนา” ลัทธิมหายานนิกาย “โยคอาจารย์” ได้ยกย่องพระสมันตภัทรโพธิสัตว์ขึ้นเสมอเหมือน “พระธยานิพุทธรูปเจ้า” อีกพระองค์ อีกทั้งภาพสลักบนผนังระเบียงชั้นที่สี่ก็เกี่ยวกับคัมภีร์ “คันทพยุหะ” และ “ภัทรจารี” ที่ยกย่องพระสมันตภัทรโพธิสัตว์ขึ้นเป็น “พระธยานิพุทธรูปเจ้า” ส่วน “พระธยานิพุทธรูปไวโรจนะ” ก็คือพระพุทธรูปนั่งประทานปฐมเทศนาในเจดีย์รายสามแถวนั่นเอง และ “พระธยานิพุทธรูปเจ้า” อีกสี่พระองค์คือ “พระอักษะ, รัตนสัมภวะ, อมิตาภะ, อโหมฆ

สิทธิ์” จึงประดิษฐานอยู่ในซุ้มเหนือฐานชั้นที่ ๑-๔ แต่ละทิศตามลำดับ แต่บางท่านก็เชื่ออีกว่า พระพุทธรูปในซุ้มบนยอดฐานชั้นที่ ๑ หมายถึง “พระมุนษยพุทธเจ้าสี่พระองค์” เพราะตรงกับกามธาตุ ได้แก่ “พระโกณาคมนทางทิศตะวันออก, พระกัสสปะทางทิศใต้, พระศรีศากยมุนีทางทิศตะวันตก, พระศรีอาริยเมตไตรยทางทิศเหนือ” ด้วยเหตุนี้เมื่อมีผู้มากระทำประทักษิณโดยเดินเวียนขวารอบ “บุโรพุทโธ” ขึ้นไปแต่ละชั้นก็จะพ้นจากกามธาตุขึ้นไปยังรูปธาตุและอรุปรธาตุตามลำดับโดย “พระพุทธรูป” ในซุ้มเหนือฐานห้าชั้นมีทั้งหมด “๔๓๒ องค์” ถ้านับรวมพระพุทธรูปในเจดีย์รายอีก “๗๒ องค์” ก็จะมีจำนวนทั้งสิ้น “๕๐๔ องค์”

พระเจดีย์องค์ใหญ่” ที่อยู่บนยอดสูงสุดของ “บุโรพุทโธ” ก็คือสัญลักษณ์แทนองค์ “พระอาทิพุทธเจ้า” ซึ่งเป็นพระพุทธเจ้า “สูงสุด” ในคติพระพุทธศาสนานิกายมหายานที่ เป็นผู้สร้างสรรพสิ่ง ส่วน “สถูปเจดีย์” ที่มีรูปทรงโถ่งคว่ำเป็นแบบที่บนนั้นก็คือสัญลักษณ์ของ “อรุปรธาตุ” (ไม่ปรากฏรูปร่างกาย) และเป็นเพียงสัญลักษณ์พระสถูปเจดีย์ดังกล่าวอันเป็นพลังสากลทั่วไปที่แผ่ไปทั่ว “สากลจักรวาล” ซึ่งก็คือ พุทธานุภาพพุทธบารมีแห่งองค์ “พระอาทิพุทธเจ้า” (อาทิหมายถึงต้นกำเนิดของสรรพสิ่งบนโลก) “พระอาทิพุทธเจ้า” ทรง “นิรมานกาย” (แบ่งพระวรกาย) ออกได้เป็นสามรูปที่เรียกว่า “ตรีกาย” อัน ได้แก่ “ธรรมกาย” คือเป็นอรุปรธาตุ “สัมโภคกาย” ก็คือ “การเนรมิตกาย” ออกมาเป็น “พระธยานิพุทธเจ้า” และ “พระโพธิสัตว์” ผู้เป็นบริวารของพระองค์อันเป็นรูปธาตุของพระอาทิพุทธเจ้า “นิรมานกาย” ก็คือการเนรมิตกายของพระธยานิพุทธเจ้าออกมาเป็น “พระมานุสิพุทธเจ้า” อีกชั้นตอนหนึ่ง (เป็นกายชั้นที่สาม) อันเป็นกามธาตุของพระอาทิพุทธเจ้า

ส่วน “ธรรมกาย” หรือ “อรุปรธาตุ” ของพระอาทิพุทธเจ้าได้ถูกกำหนดสัญลักษณ์ออกมาเป็น “พระสถูปเจดีย์ทรงโถ่งคว่ำที่บ” ขนาดใหญ่องค์เดียวที่ถือเป็น “ศูนย์กลางของบุโรพุทโธ” ประดิษฐานอยู่บนลานชั้นยอดอันเป็นชั้นบนสุดของบุโรพุทโธ โดยไม่มีภาพสลักตกแต่งรายละเอียดใด ๆ และถัดออกมาเป็น “พระสถูปเจดีย์เจาะสลักเป็นรูโปร่งสามแถว” ที่ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปประทับนั่งขัดสมาธิเพชร แสดงปางปฐมเทศนา (จีบนิ้วพระหัตถ์) โดยมีพระสถูปเจดีย์และพระพุทธรูปประดิษฐานภายในทั้งหมด “๗๒ องค์” และแบ่งออกเป็นแถวชั้นใน ๑๖ องค์ แถวชั้นกลาง ๒๔ องค์ และแถวชั้นนอก ๓๒

องค์ ทางด้านฐานของพุทธศาสนสถานบุโรพุทโธที่ถัดลงมาอีกสี่ชั้นเป็นสัญลักษณ์ของ “รูปธาตุ” หรือ “สัมโภคกาย” ที่ “พระอาทิพุทธเจ้า” ทรงเนรมิตกายของพระองค์ออกมาเป็น “พระชยานิพุทธเจ้าห้าพระองค์” คือ “พระอักษะภยะชยานิพุทธเจ้าปางมารวิชัย” ประดิษฐานทางทิศตะวันออกของบุโรพุทโธ “พระรัตนสัมภวะชยานิพุทธเจ้าปางประทานพร” ประดิษฐานทางทิศใต้ “พระอมิตภยะชยานิพุทธเจ้าปางสมาธิ” ประดิษฐานทางทิศตะวันตก “พระอโมฆะสิทธชยานิพุทธเจ้าปางประทานอภัย” ประดิษฐานทางทิศเหนือและ “พระไวโรจนะชยานิพุทธเจ้าปางแสดงธรรม” ประดิษฐานอยู่เหนือผนังชั้นยอดบนสุด และในชั้นที่ ๑ มี “พระพุทธรูป” ประดิษฐานในซุ้มบนยอดฐานเป็นพระพุทธรูปของ “พระมานุชิพุทธเจ้า” ซึ่งอยู่ในระดับ “กามธาตุ” หรือระดับของ “โลกมนุษย์” ที่ “พระอาทิพุทธเจ้า” คือพระพุทธรเจ้าที่สูงที่สุดในคติของ “พระพุทธศาสนานิกายมหายาน” ได้นิรมานกายคือการ “แบ่งภาค” ของพระองค์ ออกมาเป็นพระอาทิพุทธเจ้าโดยใน “ภัทรกัปป์” นี้ทรงแบ่งภาคออกมาเป็น “พระชยานิพุทธเจ้า ๕ พระองค์” ด้วยกันคือ ๑. “พระอักษะภยะชยานิพุทธเจ้า” ประจําอยู่ทางทิศตะวันออกของบุโรพุทโธและพระอักษะภยะชยานิพุทธเจ้านี้ทรงนิรมานกายแบ่งภาคออกมาเป็น “พระมานุชิพุทธเจ้า” ที่ทรงพระนามว่า “พระกฤษณะพุทธเจ้า” ซึ่งเป็นพระพุทธรเจ้าใน “พุทธันดรที่ ๑” ในภัทรกัปป์ ๒. “พระรัตนสัมภวะชยานิพุทธเจ้า” ประจําอยู่ทางทิศใต้ของบุโรพุทโธที่ทรงนิรมานกายแบ่งภาคเป็น “พระมานุชิพุทธเจ้า” ทรงพระนามว่า “พระโกนาคมน์พุทธเจ้า” ซึ่งเป็นพระพุทธรเจ้าใน “พุทธันดรที่ ๒” ในภัทรกัปป์ ๓. “พระอโมฆะสิทธชยานิพุทธเจ้า” ประจําอยู่ทางทิศเหนือของบุโรพุทโธทรงนิรมานกายแบ่งภาคเป็น “พระมานุชิพุทธเจ้า” ทรงพระนามว่า “พระกัสสปะพุทธเจ้า” ซึ่งเป็นพระพุทธรเจ้าใน “พุทธันดรที่ ๓” ในภัทรกัปป์ ๔. “พระอมิตภยะชยานิพุทธเจ้า” ประจําอยู่ทางทิศตะวันตกของบุโรพุทโธ ทรงนิรมานกายแบ่งภาคออกมาเป็น “พระมานุชิพุทธเจ้า” ทรงพระนามว่า “พระศากยมุนี” ซึ่งเป็น “พุทธันดรที่ ๔” หรือพระพุทธรเจ้า “องค์ปัจจุบัน” ของภัทรกัปป์ ๕. “พระไวโรจนะชยานิพุทธเจ้า” ประดิษฐานอยู่ตรงกลางเหนือผนังชั้นบนยอดสุดของชั้นที่ ๕ ของบุโรพุทโธ (เปรียบได้กับการเป็นภาคกลางหรือทิศภาคกลาง) ทรงนิรมานกายแบ่งภาคเป็น “พระมานุชิพุทธเจ้า” ทรงพระนามว่า “พระเมตไตรยพุทธเจ้า” ซึ่งเป็นพระพุทธรเจ้า “องค์สุดท้าย” เป็น “พุทธันดรที่ ๕” ในภัทรกัปป์และเป็น “พระอนาคตพุทธเจ้า” ที่ยังไม่มาตรัสรู้เพราะศาสนาของ “พระศากยมุนีพุทธเจ้า” (พุทธันดรที่ ๔) ยังไม่อันตรธานหายไปจากโลกนั่นเอง

ฐานชั้นล่างสุดซึ่งเป็นฐานชั้นที่ ๑ ของ “บุโรพุทโธ” จะมีภาพสลักทั้งหมด “๑๖๐ ภาพ” โดยทุกภาพจะเป็นการเล่าเรื่องราวตาม “คัมภีร์ธรรมวิวัจค์” ว่าด้วยเรื่อง “กฎแห่งกรรม” ซึ่งก็คือเรื่องของ “บาป บุญ คุณ โทษ” นั้นเอง แต่ต่อมาภาพเหล่านี้ถูกลานประทักษิณขนาดใหญ่ (ลานที่เดินเวียนขวาตามพุทธสถาน) ทับถมไว้กระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๒๘ นักโบราณคดีชาว “ฮอลันดา” ได้ค้นพบภาพเหล่านี้ โดยทำการรื้อลานประทักษิณออกและทำการถ่ายภาพ “ภาพสลัก” ทั้งหมดแล้วนำมาประกอบไว้ดังเดิมที่ปัจจุบันมีการเปิดแสดง ให้เห็นภาพสลักประมาณ ๒ - ๓ ภาพ ตรงมุขทิศตะวันออกเฉียงใต้ เพราะภาพสลักทั้ง ๑๖๐ ภาพนี้ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็น “วิถีชีวิตของชาวชวา” ใน “พุทธศตวรรษที่ ๑๔” ได้เป็นอย่างดีและผนังด้านในของระเบียงชั้นที่ ๑ มีความสูง ๓.๖๖ เมตรประดับตกแต่งด้วยภาพสลักแนวละ “๑๒๐ ภาพ” และระหว่างภาพจะมีลายก้านขดคั่นส่วนภาพแนวบนแสดงเรื่องราวของ “พระพุทธประวัติ” ฝ่ายมหายานตาม “คัมภีร์ลิลิตวิสูตร” หรือ “คัมภีร์ปฐมสมโพธิฝ่ายมหายาน” นับตั้งแต่การ “เสด็จประสูติ, บำเพ็ญบารมี” ไปจนถึงการแสดง “ปฐมเทศนาธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ส่วนภาพด้านล่างสลักภาพอธิบายเรื่องราวของ “ชาดก” และ “นิยายอวตาร” ทางด้านผนังด้านนอกของระเบียงชั้นที่ ๑ ของบุโรพุทโธนั้น เมื่อแก้ไขให้สูงขึ้นหลังจากที่มีการสร้างลานประทักษิณรอบนอกแล้ว ผนังด้านในก็ยังคงมีการแกะสลักเป็น “ภาพชาดก” อีก โดยมีแนวบนทั้งหมด “๓๗๒ ภาพ” ซึ่งเป็นการแสดงที่น่าอัศจรรย์เรื่องที่มา จาก “ชาดกมาลา” บทนิพนธ์ของท่าน “อารยศูร” และภาพในแนวล่างเล่าเรื่อง “ชาดก” และ “อวตาร” อีกเช่นกัน นอกจากนั้นบนยอดฐานแต่ละชั้นจะมีการก่อสลักหินเป็นซุ้มประดิษฐาน “พระพุทธรูป” อยู่ภายในโดยในซุ้มชั้นที่ ๑ สำหรับประดิษฐาน “พระมานุषิพุทธเจ้า” และซุ้มชั้นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปจะสลักกลดลายและประดับเพชรพลอยบนยอด โดยซุ้มที่อยู่สูงขึ้นไปบนยอดเป็นซุ้มสัญลักษณ์ของ “พระชยานิพุทธเจ้า” โดยใช้รูปสฤปเจดีย์จำลองเป็นสัญลักษณ์แทนและอยู่สูงขึ้นไปและในระเบียงชั้นที่ ๒ ด้านในของผนังชั้นนอกของบุโรพุทโธอาจจะมีการสลักเรื่อง “ชาดก” ต่อแต่ยังไม่แล้วเสร็จส่วนผนังชั้นในสลักภาพสลักจำนวน “๑๒๘ ภาพ” และเล่าเรื่องราวตาม “คัมภีร์คันทพยูหะ” ซึ่งเป็นชาดกที่เล่าเรื่องราว “พระสุธนกับนางมโนราห์” ตอนที่ “พระสุธน” ไปท่องเที่ยวศึกษาหาความรู้ที่ในตอนแรกได้พบกับ “พระโพธิสัตว์มัญชุศรี” ก่อนแล้วจึงท่องเที่ยวหาความรู้ต่อไป แต่ในที่สุดก็ย้อนกลับมาหา “พระโพธิสัตว์มัญชุศรี” อีกครั้งและ “ระเบียงชั้นที่ ๓” ทั้งผนัง ชั้นนอกและชั้นในสลักเล่าเรื่องราวประวัติ “พระโพธิสัตว์ศรีอาริยมตไตรย” ถึงในอนาคตหลังจากที่ “พุทธันดร ที่ ๔” (พุทธันดรในปัจจุบัน) สิ้นสุดลง “พระโพธิสัตว์ศรีอาริยมตไตรย” ก็จะเสด็จมาตรัสรู้เป็น “พระพุทธเจ้า” ทรงพระนามว่า “พระเมตไตรยพุทธเจ้า” ซึ่งก็คือ “พระอนาคตพุทธเจ้า” นั้นเอง โดยรอบ ๆ ของ “บุโรพุทโธ” ตามฐานระเบียงชั้นต่าง ๆ มีการสลักภาพรวมแล้วได้ประมาณ “๑,๓๐๐ ภาพ” มีความยาวต่อกันเกือบสี่กิโลเมตร

ทางทิศตะวันออกของบุโรพุทโธ เป็นประตูทางขึ้นหลักที่สำคัญของบุโรพุทโธที่ปรากฏ “สิงห์ทวารบาล” สลักด้วยศิลาตั้งอยู่ภายนอกทางขึ้นทั้งสองข้าง ส่วนประตูทางขึ้นของแต่ละทิศที่สามารถเดินผ่านตรงไปยังลานชั้นบนได้ประกอบด้วย “ลายหน้าบาล” และ “ภุมร” ในแต่ละชั้นจะมีท่อนบายน้ำโดยชั้นล่างจะสลักหินเป็น “รูปกุมาร” มีคนแคะแบกรับไว้และชั้นบนสลักเป็น “รูปหน้ากาล” โดยลายหน้ากาลนี้จัดเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นของ “ศิลปะชวา” ที่มีความหมายว่า “กาลเวลาย่อมกลืนกินสรรพสิ่ง ดังนั้นสัพบุษย์ทั้งหลายพึงไม่ประมาท” จึงจัดเป็น “พุทธปรัชญามหายาน” ได้เป็นอย่างดี

วันจันทร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๒

สำนักงานด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวประจำจังหวัด Yogyakarta

คณะกรรมการได้เข้าเยี่ยมชมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลรักษาบุโรพุทโธและนโยบายด้านการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยได้พบกับหัวหน้าส่วนราชการ ดังนี้

๑. MR. TARBIN CHIEF OF OFFICIAL TOURS DEPARTMENT OF YOGYA SPECIAL PROVINCE
๒. MR. AFFANDI CHIEF OF RELIGIEN DEPARTMENT YOGYA SPECIAL PROVINCE
๓. MR. JOKO DWIYANTO CHIEF OF CULTURE DEPARTMENT YOGYA SPECIAL PROVINCE

ประเด็นที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

๑. รัฐบาลอินโดนีเซียดำเนินนโยบายปรัชญาศีลา ตามแนวความคิดของประธานาธิบดีซูการ์โน ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ (พ.ศ. ๒๔๘๘) เพื่อสร้างเอกภาพในหมู่ประชาชนชาวอินโดนีเซีย

หลักปรัชญาศีลา เป็นหลักปฏิบัติของประชาชนชาวอินโดนีเซียไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนาใด มี ๕ ประการคือ ๑. เชื่อในพระเจ้าผู้ทรงผลานุภาพเพียงองค์เดียว ๒. หลักมนุษยธรรมที่มีอารยะและยุติธรรม ๓. อินโดนีเซียที่เป็นเอกภาพ ๔. ประชาธิปไตยที่นำทางโดยภูมิปัญญาและการมีผู้แทน ๕. ความยุติธรรมในสังคมสำหรับประชาชนอินโดนีเซียทุกคน ทั้งนี้ เพื่อสร้างเอกภาพในหมู่ประชาชนที่แตกต่างและถูกแบ่งแยกด้วยความห่างไกล และเป็นหลักประกันว่าเอกลักษณ์ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียจะไม่ถูกกำหนดโดยอิงกับศาสนาอิสลาม โดยใช้เป็นหลักปฏิบัติร่วมกันและอยู่เหนือกฎหมายของแต่ละภูมิภาค

๒. วันสำคัญของศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู ศาสนาพุทธ รัฐบาลอินโดนีเซียได้ประกาศให้เป็นวันหยุดราชการ โดยศาสนาพุทธรัฐบาลอินโดนีเซียได้ประกาศให้วันวิสาขบูชาเป็นวันหยุดราชการและมีการจัดงานทางพุทธศาสนาที่ปูโรพุทโธ จังหวัดย็อกยAKARTA โดยประธานาธิบดีนาย ซูซิโล บัมบัง ยูโดโยโน (Susilo Bambang Yudhoyono) ได้เดินทางมาร่วมงานด้วย

๓. รัฐธรรมนูญอินโดนีเซียปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ในมาตรา ๒๙ ไม่ได้กำหนดให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ และยังกำหนดให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือศาสนาที่มีการนับถือพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้น

๔. การดูแลรักษาปูโรพุทโธซึ่งเป็นมรดกโลก รัฐบาลอินโดนีเซียได้ดำเนินการให้นักโบราณคดีและประวัติศาสตร์ชาวออสเตรเลียมาช่วยในการดูแลรักษา เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของอินโดนีเซียเป็นมุสลิมและไม่มีความรู้ด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์เท่าที่ควร

๕. งานก่อสร้างสถานที่ราชการ สถานที่สำคัญ หรือแม้แต่บ้านเรือนประชาชน ได้มีการนำความเชื่อด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมมาใช้ในการออกแบบการก่อสร้าง และประยุกต์เป็นภูมิปัญญาของประชาชนชาวอินโดนีเซียได้อย่างกลมกลืน

๖. คณะกรรมการได้นำเสนอปัญหาเรื่องระยะเวลาของหนังสือวีซ่าของพระสงฆ์ไทยที่มาปฏิบัติหน้าที่ในอินโดนีเซียว่ามีระยะเวลาที่ไม่มาก ขอให้มีการขยายระยะเวลาหนังสือวีซ่า เพื่อให้พระสงฆ์ไทยได้รับความสะดวกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ความเป็นมาและการนับถือศาสนาในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประชาชนชาวอินโดนีเซียมีอิสระในการนับถือศาสนาไม่ว่าจะเป็นมุสลิมหรือฮินดู พุทธหรือคริสต์ ขอเพียงให้ยึดมั่นในหลักปรัชญาซึ่งมีเป้าหมายเพื่อความกลมเกลียวของคนในชาติ เท่านั้น แม้อินโดนีเซียจะมีประชาชนเป็นมุสลิมมากที่สุดในโลกหรือร้อยละ ๘๐ ของประเทศ แต่ไม่เคยประกาศตนเป็นรัฐอิสลาม ส่วนที่เหลือเป็นคริสเตียน (โปรเตสแตนต์) หรือพุทธ นอกจากนี้ยังมีชาวคริสต์กลุ่มเล็ก ๆ อยู่ในบัตักแห่งสุมาตราเหนือ อัมบน ฟลอเรสและชนเผ่าในปาปัวและกาลิมันตัน ชาวคริสต์ในอินโดนีเซียอาจมีจำนวนน้อยแต่มีบทบาทในวงการทหารและการเมือง เช่นเดียวกับชาวพุทธซึ่งมีบทบาทในภาคเศรษฐกิจ ศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดูแม้จะเคยมีความสำคัญ แต่ปัจจุบันมีผู้นับถือไม่มากและจำกัดอยู่ที่บาหลี ชวาตะวันออก และลอมบอกตะวันตกเท่านั้น

ลัทธิความเชื่อเรื่องวิญญาณว่ามีวิญญาณอยู่ในธรรมชาติและจักรวาลของคนพื้นเมือง ยังคงมีการถือปฏิบัติในหมู่เกาะห่างไกลโดยผสมผสานกับศาสนาสมัยใหม่ หลักการพื้นฐานคือ ต้นไม้ แม่น้ำ ภูเขา ภูเขา และแม่แต่ของใช้ส่วนตัว เช่น กริชล้วนมีวิญญาณสิงสถิต และมีคุณผู้ได้รับการยกย่องอย่างสูงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อกับวิญญาณ แม้สถิติของทางการจะระบุว่า คนนับถือศาสนาต่างชาติสูงมาก แต่ความเชื่อนี้ยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสังคมในชีวิตประจำวัน การนับถือศาสนาสำคัญอย่างอิสลาม ฮินดูหรือศาสนาคริสต์ก็ไม่ได้ทำลายความเชื่อในเรื่องพลังแห่งวิญญาณหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบพิธีกรรมบูชาวิญญาณแต่อย่างใด แม้แต่ศาสนาที่มีเทพเจ้าหลายองค์ ก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับหลักปรัชญาเพื่อความสมานฉันท์ของชาติ โดยเฉพาะข้อที่ระบุให้นับถือพระเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้น

ศาสนาอิสลาม

เป็นศาสนาที่สำคัญที่สุดในบรรดาศาสนาที่มีอยู่ในอินโดนีเซีย และกลายเป็นจุดรองรับพัฒนาการในภูมิภาค ศาสนาอิสลามมาถึงเกาะสุมาตราช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๓ ก่อนฝังลึกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสองสามศตวรรษต่อมา และตรึงแน่นด้วยอิทธิพลจากเมืองศูนย์กลางทางการค้าและการเมืองในทะเลสาบมาลายูศตวรรษที่ ๑๕ พัฒนาการของศาสนาอิสลามในอินโดนีเซียเป็นเรื่องของการเปิดกว้างด้านวัฒนธรรมตั้งแต่ศาสนาอิสลามเข้ามาครั้งแรก เกาะอินโดนีเซียมีกลุ่มชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาและศาสนาหลายกลุ่ม จึงมีแนวโน้มที่จะต้องปรับความต้องการพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและการเมืองเข้าหากัน ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เปิดกว้าง ทำให้ผู้นับถือมีลักษณะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ

แม้คนอินโดนีเซียส่วนใหญ่เป็นมุสลิม แต่รัฐธรรมนูญให้อิสระภาพและเปิดกว้างในการนับถือศาสนา โดยอิสลามเป็นผู้เสนอแนวทางการอยู่ร่วมกันของคนมุสลิมและคนในศาสนาอื่น มุสลิมในสุมาตราเหนือ โดยเฉพาะที่อาแจห์และชวาตะวันตก กาลิมันตันตะวันออกเฉียงเหนือและบางส่วนในนูซา เต็งการา ปฏิบัติตามหลักศรัทธาจนเป็นประเพณี แต่ถ้าเป็นที่อื่นเคร่งครัดในการปฏิบัติอาจมีน้อยกว่าเช่นที่ชวามีมุสลิมที่เคร่งครัดเพียงหนึ่งในสามเท่านั้น พิธีกรรมตามหลักศาสนามุสลิมเป็นหนึ่งเดียวกับความต้องการพื้นฐานและพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ความเชื่อและการปฏิบัติตามหลักศาสนาเป็นทั้งตัวกำหนดธรรมชาติและคุณภาพของชีวิตและชุมชน ความเชื่อและหลักปฏิบัติของอิสลามอิงกับบรรทัดฐานของมุสลิมที่สำคัญสองประการคือคัมภีร์กุรอานและซุนนะ คัมภีร์กุรอานคือ

หลักคำสอนของพระเจ้าที่ตรัสกับพระมะหะหมัดในช่วง ๒๒ ปีสุดท้ายของชีวิต (ประมาณ ๕๗๐ - ๖๓๒ ปีก่อนคริสตกาล) ผ่านเทพเกเบรียล คัมภีร์กูรานซึ่งมีทั้งหมด ๑๑๔ บทเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ และปราศจากข้อบกพร่อง ชุมนะคือบรรทัดฐานโบราณเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ อิงตามสิ่งที่พระมะหะหมัด ปฏิบัติหรือตรัสกับผู้ที่เกี่ยวข้อง แม้มีความสำคัญรองจากคัมภีร์กูราน แต่ชุมนะหรือชุมนะห์คือ องค์ประกอบสำคัญพื้นฐานสำหรับมุสลิมทั้งหลาย ซารีอาเป็นพื้นฐานสังคมอิสลามคือการคำจูนชุมชน ผู้ศรัทธา กฎหมายอิสลามหรือซารีอาเป็นแนวทางกำหนดเป้าหมายศีลธรรมของชุมชน อันที่จริง อิสลามกำหนดกฎเกณฑ์ทั้งปวง ทั้งแง่ศีลธรรมและกฎหมายตามหลักคัมภีร์กูราน ทุกคนต้องภูมิใจ ในตัวเองแต่ไม่ใช่ถือตนเหนือผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัวและละโมภ หลักความเชื่อมีไว้เพื่อให้นักบุญสมบุรณ์ ด้วยการสร้างกำแพงจริยธรรมในใจเรียกว่า ตักวา ซึ่งบอกให้รู้ถึงความดีชั่ว ถูกหรือผิด สุดท้ายมนุษย์ จะถูกตัดสินด้วยตักวา ไม่ใช่ด้วยพฤติกรรมทางโลกหรือความสำเร็จ ศาสดามีหน้าที่แสดงวิธีสู่ตักวา แก่บุคคล สังคมและชาติ

ศาสนาคริสต์ ลัทธิอาณานิคมและความขัดแย้ง

ชาวโปรตุเกสมาถึงฟลอเรสช่วงศตวรรษที่ ๑๖ และเปลี่ยนดินแดนแห่งนี้ให้กลายเป็น ชุมชนคริสต์นิกายคาทอลิก ก่อนจะแผ่ขยายไปทางตะวันออกสู่ซูลาเวซี เต็งการาและติมอร์ในเวลาต่อมา ส่วนมิชชันนารีของดัตช์เป็นผู้นำศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์มาสู่พื้นที่บางส่วนของอินโดนีเซีย ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๑๙ โดยเฉพาะในมินาฮาทางตอนเหนือของซูลาเวซี มาลุกและพื้นที่บางส่วนของ กาลิมันตันและปาปัว นอกจากนี้มิชชันนารีศาสนาคริสต์ชาวเยอรมันยังเปลี่ยนบาตักในเกาะสุมาตรา ให้เข้ารีตเช่นกัน ส่วนใหญ่แล้ว ความเชื่อเรื่องวิญญาณของคนพื้นเมืองจะถูกผสมเข้ากับศาสนาคริสต์ ชนกลุ่มน้อยคริสเตียนของอินโดนีเซียไม่เคยเป็นที่ยอมรับในอินโดนีเซีย เห็นได้จากการที่พื้นที่ บางส่วนของมาลุกและซูลาเวซีตอนกลางถูกแยกออกจากกัน เพราะความขัดแย้งระหว่างชุมชนคริสต์ เตียนและมุสลิม โบสถ์หลายแห่งแม้แต่โบสถ์ที่อยู่ในกรุงจาการ์ตามักถูกโจมตี แม้ผู้นำศาสนาคริสต์ และมุสลิมจะประณามการกระทำดังกล่าว

อิสลามและคริสต์เชื่อในเรื่องสวรรค์และนรก การสร้างโลกคือการกระทำโดยพระ เมตดาของพระเจ้า ไม่เช่นนั้นโลกนี้จะไม่มีอะไรเลย ทุกสิ่งในโลกมีหน้าที่และรูปแบบของตนเอง จุดหมายก็เพื่อสร้างโลกให้กลมเกลียวและธรรมชาตินั้นมีไว้เพื่อให้นักบุญได้ใช้ประโยชน์ ส่วนมนุษย์ นั้นมีจุดมุ่งหมายหลักคือเพื่อรับใช้พระเจ้า ความแตกต่าง ศาสนาคริสต์เน้นเรื่องความเป็นปัจเจก มากกว่า ส่วนอิสลามกำหนดให้หน้าที่ของมนุษย์ตามหลักศาสนาคือการสร้างระบบสังคมที่บริสุทธิ์และ ปราศจากสิ่งชั่วร้ายและการฉ้อราษฎร์บังหลวง พระเจ้าเป็นผู้พิพากษาสังคมและชาติ โดยพิจารณา ตามความผิดที่กระทำและความอ่อนแอเช่นเดียวกับที่มีในตัวมนุษย์ ประวัติศาสตร์โลกสะท้อนให้เห็น ผลลัพธ์แห่งคำตัดสินของพระเจ้าที่เกี่ยวกับชาติต่าง ๆ เช่นชาติที่ดีย่อมอยู่รอด ส่วนชาติที่ไม่ดีเช่น ชาติล่าอาณานิคมจะถูกพิชิตโดยรัฐและวัฒนธรรมอื่น ๆ (การที่ลัทธิล่าอาณานิคมถูกแทนที่โดยรัฐเอกราชช่วยย้ำความเชื่อดังกล่าว)

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ชาวฮินดูในอินโดนีเซียส่วนใหญ่อยู่ในบาหาลี คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของชาวฮินดูทั้งประเทศ และมีพัฒนาการจนมีเอกลักษณ์ต่างไปจากฮินดูในอินเดีย สิ่งสำคัญของฮินดูในบาหาลีคือ อะกามา หรือความเชื่อในสมดุลงของพลังที่ตรงข้ามกัน เช่น ดีและชั่ว มีดและสว่าง ชายและหญิง บวกและลบ ระเบียบและวุ่นวาย พลังทั้งสองอยู่ร่วมกันและมีความสำคัญพอกัน ความดีนั้นแทนด้วยเทพเจ้าผู้เมตตาและสมควรได้รับการยกย่องเช่นเทวาและภัทระ วิถีบูชาเทพเจ้าคือจัดงานฉลอง ถวายอาหาร น้ำมนต์และดอกไม้ ไร่ถวายเป็นงานศิลปะ ถ้าพืชผลงอกงามก็เป็นเพราะพระแม่โพสพ และความอุดมสมบูรณ์ก็มาจากเทวีศรี การจัดลำดับเทพเริ่มจากซังหยัง วิดี วาสา เทพสูงสุดที่เราไม่อาจมองเห็นแต่แสดงตนผ่านเทพทั้งสามคือพระพรหม พระวิษณุ และพระศิวะ การให้ความสำคัญต่อซังหยัง วิดี วาสา เช่นนี้ สภาฮินดูแห่งบาหาลีจึงสามารถโน้มน้าวให้รัฐบาลกลางเชื่อในลัทธินับถือเทพองค์เดียวของฮินดู (ตามหลักปัญจศีลา) และให้การยอมรับอย่างเป็นทางการ ชาวบาหาลีมีชีวิตเพื่อกิจกรรมงานฉลองโดยแท้ โดยมีศูนย์กลางที่วัดในหมู่บ้าน งานจะมีขึ้นทุก ๆ ๒๐ วันหรือวันพระจันทร์เต็มดวงตามปีจันทรคติ สุริยคติ เพื่อฉลองการกำเนิดชุมชนในวาระครบรอบ (โอดาลัน) การอุทิศตนของชุมชนเพื่องานดังกล่าวจะเห็นได้จากการนำรูปสลักอันวิจิตรท่อนด้วยผ้าตักศิสิทธิ์และเชณูวิญญาณอารักษ์หมู่บ้านเข้าร่าง หามไปที่แม่น้ำหรือทะเลด้วยขบวนแห่และแห่กลับมาอย่างวัง คนทรงจะบอกว่าเทพเจ้าพอใจการจัดงานหรือไม่ ถ้าพอใจชาวบ้านจะสวดมนต์และฉลองทั้งคืนด้วยการรำรำ เซ็ดหุ่น และบรรเลงดนตรีกาเมลัน

ส่วนพลังชั่วร้ายในรูปของปีศาจอาจก่อความโศคร้าย เช่น ภัยธรรมชาติ ความแตกแยก เจ็บป่วย อาจแก้ได้ด้วย การบูชาเช่น พิธีชำระล้างบาป เป็นต้น ความมีมลทินเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน เช่น ระหว่างมีรอบเดือน การเจ็บป่วยเรื้อรัง การตายของคนในครอบครัว หรือภัยธรรมชาติ เช่น ภูเขาไฟระเบิด ส่วนสำคัญของพิธีกรรมคือพิธีทำน้ำมนต์สำหรับชาวบาหาลี ภูเขาสูงคือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และยังเป็นที่มาขององค์ประกอบที่ศักดิ์สิทธิ์ของน้ำมนต์ ความเชื่อนี้เป็นตัวกำหนดการจัดระเบียบและทิศทางตลอดจนโครงสร้างทางกายภาพทั้งปวง เช่น ที่ตั้งบ้าน วัดและโรงเรียนต้องตรงกับทิศทางใกล้ชิดภูเขาและทะเลศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อของฮินดูที่ปฏิบัติในที่อื่นของอินโดนีเซียคือลัทธิบูชาพระศิวะ ซึ่งมีวัดที่เคร่งกว่า เป็นความเชื่อที่รวมเอาหายนะและความอุดมสมบูรณ์เข้าด้วยกัน การที่ลัทธิบูชาพระศิวะได้รับความนิยม เพราะมีทั้งการบูชาความอุดมสมบูรณ์และไม่ละทิ้งแนวคิดเรื่องการเอาใจวิญญาณชั่วร้าย

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธแตกกิ่งก้านจากฮินดู แต่มีความอ่อนโยนและลึกซึ้งกว่า แผ่ขยายสู่จีนและผ่านทาง การออกธุดงค์ของพระสงฆ์ ก่อนเข้าสู่ชวาและสุมาตรา โดยพื้นฐานแล้ว ศาสนาพุทธแตกสาขามาจากฮินดูก็จริง แต่ละกิ่งแนวคิดเรื่องของวรรณะ และความเชื่อในเรื่องเทพเจ้าหลายองค์ เสนอแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ชาวพุทธในอินโดนีเซียส่วนใหญ่เป็นคนจีน แม้จะเป็นพุทธที่ผสมผสานกับความเชื่อของบรรพบุรุษคือลัทธิเต๋าและขงจื้อ แต่คนจีนส่วนใหญ่จะบอกว่าตนเป็นคนพุทธ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักปัญจศีลาคือการบูชาเทพเจ้าองค์เดียว ครั้งหนึ่ง อินโดนีเซีย

เคยออกคำสั่งให้คนจีนประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในบ้านเท่านั้น แต่เมื่อประธานาธิบดีซูฮาร์โตหมดอำนาจในปี ค.ศ. ๑๙๙๘ กฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติบางฉบับจึงถูกยกเลิกไป

วันอังคารที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒

เข้าเยี่ยมคารวะนายชนะ ดวงรัตน์ เอกอัครราชทูตไทย ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย
ประจำกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

๕. ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการสิทธิการ

๑. การที่รัฐบาลอินโดนีเซียได้นำหลักปรัชญาจี้ลาซึ่งประกอบด้วย ๑. เชื่อในพระเจ้าผู้ทรงผลานุภาพเพียงองค์เดียว ๒. หลักมนุษยธรรมที่มีอารยะและยุติธรรม ๓. อินโดนีเซียที่เป็นเอกภาพ ๔. ประชาธิปไตยที่นำทางโดยภูมิปัญญาและการมีผู้แทน ๕. ความยุติธรรมในสังคมสำหรับประชาชนอินโดนีเซียทุกคน มาเป็นนโยบายการอยู่ร่วมกันของทุกเชื้อชาติทุกศาสนา ทุกความเชื่ออย่างสันติสุข รัฐบาลไทยควรพิจารณานำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสังคมไทย ไม่ให้เกิดความรู้สึกแบ่งเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ แบ่งภาค และแก้ปัญหาคความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย เพราะประเทศไทยนอกจากจะมีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นหลักแล้ว ควรมีหลักปฏิบัติที่แสดงถึงความเป็นเอกภาพชาติไทยด้วย

๒. การนำนักโบราณคดีชาวต่างประเทศที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยดูแลรักษาและบริหารจัดการแหล่งมรดกโลกของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อให้มีมาตรฐานสากลและเป็นไปตามกรอบของความเป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกโลก ซึ่งน่าจะแนวทางที่ดีในการเรียนรู้ การบูรณาการร่วมกันให้เกิดมาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมภายในประเทศนั้น ๆ

๓. การเปิดโอกาสและให้เสรีภาพแก่ทุกศาสนาในการเผยแพร่ศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน และกำหนดให้วันสำคัญของศาสนาต่าง ๆ เป็นวันหยุดราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักปรัชญาจี้ลา ถือได้ว่าเป็นการให้ผลประโยชน์ด้านจิตวิทยาในเรื่องการให้ความสำคัญทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

๔. การอนุรักษ์งานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและความเชื่อของประชาชน รัฐบาล อินโดนีเซียสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี กรณีศึกษาเช่น จังหวัดบาหลี่ที่ประชาชนยังคงรักษา ความเชื่อทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปทั้งจากการก่อสร้างและการ แต่งกายของประชาชน

๕. กระทรวงวัฒนธรรม ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยย้อนรอย ประวัติศาสตร์พื้นที่ ๕ จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยว่า มีความเชื่อ หรือศิลปะและวัฒนธรรมร่วม สมัยที่สามารถนำมาหรือฟื้นฟูให้เกิดการมีกิจกรรมร่วมกัน ท่ามกลางความแตกต่างด้านศาสนาและความ หลากหลายวัฒนธรรมในปัจจุบัน เพื่อใช้มิติทางศิลปวัฒนธรรมที่เคยมีร่วมกันในอดีต เป็นมาตรการ เสริมนโยบายรัฐบาลที่ใช้มิติทางการเมืองนำหน้าการทหาร

๖. รัฐบาลไทยควรให้การสนับสนุนพระธรรมทูตทั้งด้านงบประมาณ การอำนวยความสะดวก สะดวกในเรื่องหนังสืออนุญาตเข้าประเทศ (VISA) และการพำนักอยู่ในสาธารณรัฐอินโดนีเซียให้ ยาวนานมากกว่านี้

๖.รายชื่อคณะกรรมการและคณะเดินทาง

๑. นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายบรรพต ดันธีรวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๓. นายสมเกียรติ ศรีลัมพ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๔. นางพาริตา สุไลมาน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นายฮอซาลี มาเหม็ม	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นาย मुख สุไลมาน	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๘. นางวัลยา เขาวะวนิชย์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๙. นายดุสิต แป๊ะสกุล	ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗
๑๐. นางสาวนันทพร ว่องกตัญญู	ผู้ติดตามคณะกรรมการหมายเลข ๑
๑๑. นางสาวพนอม นพพวง	ผู้ติดตามคณะกรรมการหมายเลข ๑
๑๒. นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	ผู้ติดตามคณะกรรมการหมายเลข ๒
๑๓. นายบำรุง พันธุ์อุบล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการ การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
๑๔. นายกิม บุตรเพ็ง	นิติกร ๕

เอกสารอ้างอิง

๑. ประเด็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร กับหัวหน้าส่วนราชการด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว จังหวัดยโสธร ยากาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
 ๒. ประเด็นแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย คณะพระธรรมทูตไทยในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
 ๓. เอกสารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะพระธรรมทูต ในประเทศอินโดนีเซีย พระครูประกาศธรรมนิเทศ วัดวิปัสสนาคราหะ อินโดนีเซีย
 ๔. หนังสือ หน้าต่างสู่โลกกว้าง อินโดนีเซีย มัลลิกา พงศ์ปริตร
 ๕. หนังสือ จากมะละกาถึงบาห์ลี ในนามของพระเจ้าและพริกไทย สมพงษ์ งามแสงรัตน์
 ๖. เว็บไซต์ วิกิพีเดีย (<http://en.wikipedia.org/wiki/Indonesia>)
-

รายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๒

คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ได้รับอนุมัติจากประธานสภา
ผู้แทนราษฎรให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

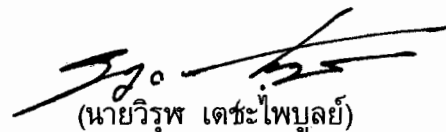
๑. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวนเงินทั้งสิ้น
๑,๐๒๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑. ค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน	๒๕๗,๗๔๐ บาท
๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง	๑๐๑,๘๐๐ บาท
๓. ค่าเช่าที่พัก	๒๙๔,๐๐๐ บาท
๔. ค่ารับรอง	๑๕๐,๐๐๐ บาท
๕. ค่าใช้จ่ายอื่น	๒๐๘,๗๖๐ บาท
- ค่าพาหนะภายในประเทศของต่างประเทศ (๑๙๕,๑๑๐ บาท)	
- ค่าของขวัญ (๑๓,๖๕๐ บาท)	

รวมเงินทั้งสิ้น

๑,๐๑๒,๒๖๐ บาท

๒. คณะเดินทางจำนวน ๑๔ คน ประกอบด้วย กรรมการ จำนวน ๖ คน นักวิชาการ
ประจำคณะกรรมการ จำนวน ๑ คน เลขานุการประจำคณะกรรมการ จำนวน ๑
คน ข้าราชการรัฐสภาสามัญ จำนวน ๒ คน และผู้ติดตาม (ไม่เบิกค่าใช้จ่ายจาก
งบประมาณ) จำนวน ๔ คน ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงาน

(นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์)

ประธานคณะกรรมการ

การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

กลุ่มงานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๘๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๙๓